

Jeg vilde gerne angaaende de to Husmandsbrug, som den højtærede Landbrugsminister omtalte i Gaar, at Staten har maattet overtage, sige, at jeg ikke her skal komme ind paa de ulykkelige og uheldige Forhold, som for det ene Husmandsbrugs Vedkommende bevirkede, at Staten maatte overtage det. Det forbavsede mig noget, at Staten havde lidt et Tab paa 2,000 Kr., saa vidt jeg ved, er Huset solgt for 2,000 Kr., og vedkommende havde laant 3,150, det var altsaa 1,150, men selvfølgelig maa det være med de Udgifter, som ere forbundne med Auktioner osv. ved Statens Overtagelse osv., at Summen er løben saa højt op. Hvad det andet Hus angaar, har det været mig ganske ubekendt, at Staten har maattet overtage det, indtil jeg hørte det af den højtærede Landbrugsminister i Gaar, men jeg er alligevel klar over, hvilket Hus der her er Tale om. Jeg skal i det Udvalg, som formentlig bliver nedsat, være villig til, om man maatte ønske det, at give fuldstændige Oplysninger angaaende Forholdene ved disse to Husmandsbrug.

Jeg vilde gerne gøre nogle enkelte Indvendinger mod det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds (J. H. Jensen), som talte i Forgaars. Han kom tilbage til Sagens tidligste Historie, til Kommissionen, hvoraf han jo var Medlem. Han sagde, at han mødte i denne Kommission med tre Formaal: at faa saa mange Huse som muligt, at faa dem saa store som muligt, og at Landarbejderne kunde faa dem saa billigt som muligt. Det var jo et udmærket Program, det ærede Medlem mødte med i Kommissionen, og efter hvad han sagde, havde han jo ogsaa i hvert Fald i nogen Maade Held til at gennemføre det. Den Kritik, der rejste sig mod Landbokommissionens Forslag her i Tinget, mente det ærede Medlem ikke førte til noget. Han udtalte sig saaledes: „Det viste sig altsaa, at selv den stærkeste Kritik her i Tinget formaaede ikke at bringe Sagen videre, end jeg havde bragt den i Landbokommissionen“. Ja, den formaaede ikke en Gang at bringe den nær saa vidt, for det ærede Medlem siger senere følgende — jeg maa maaske med den ærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier: „Imidlertid kunde der alligevel gennemføres mere i Landbokommissionen end i Rigsdagen, thi medens det dog var ført igennem i Landbokommissionen, at der skulde kunne oprettes omtrent 1 Husmandsbrug i hver Kommune i de 5 Aar, Reformen skulde gælde, blev det her i Tinget

reduceret til kun $\frac{1}{2}$ Hus i hver Kommune, altsaa til det halve“.

Det ærede Medlem ved jo meget godt, at det ikke var dette Tings Skyld, at Forslaget blev reduceret dertil. Det ærede Medlem og alle vi andre arbejdede jo, saa godt vi kunde, for at skaffe et bedre Resultat, saa det synes mig ikke at være ganske rigtigt, naar han siger, at Forslaget her i Tinget blev reduceret til det halve. Det forekommer mig, at den Tale, som det ærede Medlem begyndte med, var omtrent den samme, som han sluttede med, da vi for 5 Aar siden vare ved Afslutningen af de Forhandlinger, der førte til den nuværende Lov; det synes, som om det ærede Medlem i de forløbne 5 Aar intet har lært og intet glemt. Over for en Udtalelse af mig om, at naar der til Loven er anvendt saa lidt i de forløbne Aar, kom det af, at en Sag al Tid skulde have Tid til at arbejde sig ind i Bevidstheden, at der skulde Tid til, inden man fik den fornødne Tillid til en saadan Sag, udtalte det ærede Medlem, at det var ganske urigtigt, det var slet ikke det, der var Grunden, Grunden var den, at der ikke var tilstrækkelige Midler. Han sagde — jeg maa maaske paa ny tillade mig at oplæse nogle Linier: „Nej, den mest betydningsfulde Grund var, at det stod for de fleste som aldeles haabløst at søge. Der var mange hos mig med det Spørgsmaal, om jeg troede, der var Haab, og jeg kunde ikke svare andet end: Ja, det er muligt; men stort Haab er der ikke, thi bliver der nogen Tilslutning alle Vegne, og der kun gennemsnitlig kan blive en Lod i hveranden Kommune om Aaret, maa I forstaa, at der ikke er stort Haab om at komme med. Følgen heraf var, at mange, som burde søge, ikke søgte“. Det er en mærkelig Udtalelse af det ærede Medlem. Hvis det ærede Medlems Virksomhed for at gennemføre denne Sag har indskrænket sig til, hvad han her selv fortæller, forekommer det mig, den har været mindre heldig.

Forskellige af Lovforslagets Bestemmelser have jo været omtalte af ærede Medlemmer. Det ærede Medlem for Svinninge (K. Pedersen) mente, at Lovforslagets § 4 var tilstrækkelig rummelig. Andre ærede Medlemmer, det ærede Medlem for Sorø (P. Christensen) og det ærede Medlem for Naksköv (Reventlow) mente — og med dem er jeg fuldstændig enig — at det var mindre heldigt at sætte denne Grænse. Man vil vist blive nødt til stadig